

ДРАГАН ХАМОВИЋ

ЛИК СА ЛИМЕСА

ИЛИРИК

На подручјима старог Илирика,
Мрежи топоса крвавих епоса,
Драматика је, неретко лирика,
У смеси која бива и несносна.

Вечно припити. Не може трезније.
(Чокоти земни а сладост соларна!)
Ми, ветерани из горње Мезије,
Осетљиви на питања морална.

Ратник сам, извор и увир кајања,
Крто оруђе, са роком трајања,
А бивше време пије и једе ме.

Границом царства која се устали,
Ми, несмирени, од борбе сустали,
Кућимо себе, последње бедеме.

НАД ИСКОПИНАМА У СИРМИЈУМУ,
ГДЕ ЈЕ МОЖДА ГРОБ МЕТОДИЈА СОЛУНСКОГ

Је ли овде твоја лука, епископе панонски,
Методије многотрпни, на делу методични,
Крију ли те наплавине и посавски наноси
Испод зграде где Словени живе живот обични?

И нису нам одговори словесни ни канонски,
(Књижне стране истанчане боље и не дотичи!)
Од курварства и кривина, од цеђене пакости,
Ми се ништа не мењамо – авари, хаотични.

Можда лежиш, Методије, у знаку једнакости,
(Од ничега отежамо и ништа се подичи!)
И под хрпом отпадака, искон си и закон си!
Сталози се, Сирмијуме, историјо – отичи!

ГАРДОШ

Мисли неке миленијске као Дунав надошле
Мотриоцу славне, троме и несите речине.
На висини варалици (с њом шурујеш, Гардоше!)
Издажем се, што паметни настоје да не чине.

Изложен сам у видику што беде надилази:
Војевао бели Виде, годинама, *коledo*,
С клеџи Турци, *црни Уџри* – јуначина, сила си,
Живу сцену невидиму пројектујем погледом.

Судар маса и не зна се ко у кога удара,
Масу дуга историја обликује, измеси.
Окореле, умешене од Срба и Угара,
Граничаре и хусаре распореде лимеси.

Кули облој, басамцима, спиралним, вртоглави
Попнемо се, остајемо минимално телесни.
Дунав мноме, голубији, све кровове поплави.
Ја, одземљен од Земуна. Ја, кула у прелести.

НАСТАС, ВОЈЕВОДА

*Када су 1806. Чарайић и Карађорђе оићели Београд,
разјурили су Турке, муслимане и Арбанасе,
да већ 1813. ѿвратиак Османлија,
у ѿразном граду, дочека само један човек – ѿусићи (луди) Настас
са својим ѿсима, ѿусићи Настас кога смо доцније
ѿреѿворили у „Луду Настасу“.*

Б. М. Михиз, *Ауѿобиографија о дружима*

Повест је спужва – упија свашта се,
Скупља и смеша, цеди без повода.
Дужни смо Теби, пусти наш Настасе,
Част коју нема нико од војвода.

Одзвони пустош унутар капија,
Бели град страшан без звучних извора.
Живот је мека, жилава јапија
Која опстаје – јер нема избора.

Београд расут у више смерова,
Сав изван себе и изван времена,
Час историје, показна настава.

Луња и пева, у пратњи керова,
Живи примерак, функција семена,
Настас, затурен у лудим Настама.

ТАЈНА НИКОЛЕ ДОБРОВИЋА

*Као ни њрекрајање и рушење њо шарама сѡароѡ ѡресѡионичкоѡ
урбаноѡ језѡра, Николи Добровићу није било суђено да чини оно
са чим је, зацело, сиѡурно рачунао – да осмисли Нови Беоѡрад.*

М. Радоњић, З. Љ. Николић, *Тајна Новоѡ Беоѡрада 2*

Пројектујем на дохвату више градске суштине
А преда мном, неомеђен, пуца замах просторни.
Подиже се, с прекосавске и опште баруштине,
Крекетање што визију омета и оспори.

Стицај беде и бојазни, ускости и зависти,
Зар ће Тебе укинути, Нови Сингидунуме?
Тај Београд, вертикала што свакога надвиси,
Сав будући, трагачки – прогања у уму ме.

Сад рушеван, равнодушан, Београд ме припушта.
Смишљам стари да разградим, а нови – из мочваре.
Освајам га, с обе стране. Зар расути ни у шта,
Надповесни нацрт града – скучени да покваре?
Склањају ме, узлебдела, пројекат ми узеше,
Дају бели лист папира и задатке утешне.

ЗЕЛЕНИ ВЕНАЦ, ПОДЗЕМНИ ПРОЛАЗ

Оугла од сувише милиона корака,
(У таквој фреквенцији нема бројке нетачне!)
Испод главне улице, жила четворокрака
Живу силу живчану прима – даље претаче.

Пут запрече кутије, тезге лаке, преносне,
Кад наступи радничка дивизија ударна:
Багатела прострта да намете не носе,
Сем зебње од надлежних, комуналних утвара.

Испразни се. Пуни га нов замах кинетички.
Тескобан у сумраке, загушен у шпицеве.
Место људског задаха – тест успутни етички
За нас, градске ликове, принцезе и принчеве.

С доње стране површи бетона и асфалта,
Усмерен у подземни канал, излаз принудни,
Нелагода облива од познатог захвата:
Ускачем у Дантеов инферно двоминутни.

И минем крај тактова тугаљивих свираца,
Покрај профи просјака, стручних богорадања,
Присутан тек тренутно, претањених живаца,
Пригушене љубави, и вере, и надања.

ВОЈНА ЛИЦА

Из туђих градова и празних касарна
Више Бежаније решени стамбено,
С тиштањем коме не наступи застара,
Ураслим у тело, доскора стамено.

Живо утиснуто, пред кишу затишта
Суседе већ седе, сад лица цивилна,
Са разних личних и ширих ратишта,
У сивилу изван шињелског сивила.

А људи су оклоп около повреде
И оне бескрвне и оне борбене.
Ране су кључне човечне одредбе,

Садржај испод свачије копрене.
Животе таквој команди подреде,
Ране не раздуже од војне опреме.

КУЛА

Са бежанијске куле мотриље,
(О тело моје, вожде, прэбеже!)
Пратим горње и доње обиље,
Бележим шта и када претеже.

Мисли ме среде и уозбиље,
Одмотају ме снимци времешни.
Тело је дрхтај (тражи окриље)
А душа старац који не греши.

Улежем, тежак и корумпиран,
У овај прелаз, дуго утиран,
Трећепозивац, чувар Сирмије.

Земља нас пуна, тужни пребези,
А тек спратови зрачни, небесни,
Помислим на вас – тада мир ми је.